

Prædiken af Morten Munch

11. s. e. trinitatis / 19. august 2012

Tekst: Luk 7,36-50

DEN BRUDTE GAV ALT – DEN VELBJERGEDE HOLDT IGEN

Kvindens mod til at trodse forhindringsmure

Vi hører om en kvinde, der udviser stort mod i sin handling.

Som prostitueret var der ét sted, hun ikke burde vise sig – i moralens højborg, hos en farisæer og hans ligesindede gæster, et miljø hvor åndelig og rituel renhed (efter lovens forskrifter) var selve nerven i et stort åndeligt reformprogram.

Bare at træde inden for denne dør krævede mod. At gå frem til æresgæsten, der havde alles bevågenhed, og begynde at vaske hans fødder, krævede endda mere mod.

De misbilligende blikke må have rejst sig som en tyk, næsten uigennemtrængelig mur. Hertil kom sikkert en indre følelsesmæssig mur i kvinden af skam og uværdighed.

Det slog mig, da jeg genlæste beretningen, at kvinden i sit mod ligner en række andre personer i evangeliernes, der trænger igennem forskellige slags mure på deres vej til Jesus.

Tolderen Zakkæus trodsede en menneskemur. Han var lille af vækst og kunne ikke se Jesus for de mange mennesker. Han stod også overfor en social mur, foragtet som han var på grund af sit erhverv. Men han var fast besluttet på at komme tæt på Jesus – om han så skulle klatre op i et træ og risikere at miste den sidste rest af værdighed i andres øjne.

Et andet eksempel er kvinden med blødninger, der maser sig vej gennem skarerne for at røre ved Jesus (da hun rører ved hans kappe,

bliver hun helbredt). Igen er muren både fysisk og social/mental – som uren burde hun ifølge loven holde sig på afstand af andre for ikke at påføre dem sin urenhed.

Eller vi kan tænke på de blinde tiggere ved vejen til Jeriko, der råber efter Jesus. Når folk siger til dem, at de skal tie stille og lade Jesus i fred, råber de blot endnu højere.

Kvinden i farisæerens hus tilhører denne række af mennesker, der ikke holder sig tilbage. Hendes egen fortid og andres misbilligelse får ikke lov til at hindre hende i at følge sin længsel.

Hun har i Jesus set og mødt noget, der er absolut umisteligt for hende – et nybrud hun ikke kan leve foruden. Jesus har givet hende en fremtid og et håb, hun ikke har kunnet finde andre steder.

Derfor er ingen mur for tyk, ingen hindring for stor – intet i eller udenfor hende kan holde hende tilbage. Hun må frem til mesteren og vise ham sin taknemmelighed.

På samme måde kan vi også stå overfor mure af forskellig karakter; noget der kan holde os tilbage.

Også farisæeren Simon havde noget, der holdt ham tilbage. Her er muren ikke så iøjnefaldende, fordi den (modsat kvinden) overraskende nok har med hans fromhed at gøre.

Den velbjergedes blindhed

Simon holdt igen, hvor kvinden gav alt.

Det er den modsætning, Jesus gør tydelig, når han sammenligner den velkomst, han fik af værten Simon med den, han fik af den uindbudte indtrængende gæst.

For Simon er hendes opførsel en skandale. Detaljen med, at hun tørrer Jesu fødder med sit hår, er afslørende. Det kunne kun lade sig gøre,

hvis hun havde håret frit hængende – og det havde kvinder ikke dengang, med mindre de var løs på tråden.

Jesus burde vise væmmelse. Simon ser optrinnet om en test på, om Jesus er den, der kan bringe åndelig reformation til jøderne – og han klarer tydeligvis ikke testen i Simons øjne.

Jesus er ikke uvidende om kvindens fejl. Dem ser han, ligeså vel som Simon gør det. Men Jesus ser noget mere – bag fejlene ser han et menneske skabt i Guds billede, højt elsket af Gud.

Jesus ser forbi de upassende manerer. Han ser et hjerte, der tager imod Guds rige og lader sig bevæge af Guds barmhjertighed.

Hun elsker meget, fordi hun har fået meget tilgivet – det er pointen i Jesu lignelse om de to skyldnere.

Kvindens fallit er tydeligere end Simons. Han har i modsætning til kvinden en hel del moral at gemme sig bag ved.

Simon hæmmes af velbjergethedens blindhed, der siger: ”Jeg klarer det da ret godt”. Derfor ser han ikke sit eget behov for frelse – og han kan heller ikke se kvinden, sådan som Jesus ser hende.

Der er ingen forskel...

Det er et paradoks, at det moralsk bevidste menneske – hvad enten det er ud fra et religiøst eller humanistisk ståsted – kan være længere væk fra Guds rige end dem, hvis livsførelse er tydeligt flosset i kanten.

Flere af Jesu lignelser har det her paradoks som sin pointe.

Vi kan tænke på den fortabte søn, der ødslede sin formue væk til dårlige formål, men endte i faderens kærlige favntag – i modsætning til den lydige storebror, der betragtede velkomstscenen med foragt. Hans pænhed hindrede ham i at kende nådens dybder og få et hjerte, der bankede i takt med Guds.

Eller tænk på lignelsen om farisæeren og toldereren, der begge stod og bad ved tempelpladsen. Farisæerens høje moral skyggede for udsynet til toldereren: "godt jeg ikke er som ham der". Farisæeren bad sine bønner uden at være i kontakt med Guds hjerte. Tolderen bad ud af sit åndelige fallit og fandt himlen vidt åben.

Når Jesus siger: Den, der har fået lidt tilgivet, elsker kun lidt. Den, der har fået meget tilgivet, elsker meget, så handler det ikke om, at *Gud* inddeler os i små og store syndere. Den inddeling står *vi selv* for. Det er os, der har travlt med at sammenligne os med hinanden og retfærdiggøre os selv.

Jesus siger til Simon, det moralsk bevidste menneske: Der er ikke så stor forskel på dig og den kvinde, du foragter, når vi ser forbi de ydre forhold og ind i hjertets dyb.

Hjertedybet lærer vi ikke at forstå ved bare at kigge indad, men mest af alt ved at få øje på Guds herlighed og spejle os i den.

Kvinden har ikke bare set sin egen kommen-til-kort, hun har set Jesu herlighed. Det havde Simon ikke - og det er måske, når alt kommer til alt, den største forskel på hende og Simon.

Midt i sin brudthed ved kvinden sig omgivet forfra og bagfra af Guds barmhjertighed, løftet ind i Guds herlighed.

Det er i en sådan erfaring af nådens fylde, at vi kan slippe vore egne selvforbedringsprojekter og åbne os for Guds gave.

Her giver Paulus' ord mening, når han i epistelteksten siger, at der ikke er forskel på 'jøde og græker' (eller 'jøde og hedning', som han siger andre steder). – Stillet overfor Guds herlighed og barmhjertighed er de menneskelige forskelle ophævet. Den, der bruger sin energi på at overholde Guds lov og den, der knap nok kender loven, er stillet lige.

Begge retfærdiggøres ved tro på Kristus, ikke ved egen moral – som om *vi* skulle hente Kristus og frelsen ned fra himlen eller op fra dødsriget (som det også lød lidt kryptisk i epistelteksten). Det er en henvisning til, at de bærende begivenheder i Guds frelsesplan, Jesu

inkarnation (hans komme til verden) og hans opstandelse er Guds suveræne gerning.

Simon holder igen – kvinden giver alt

Hvorfor går synderinden forvandlet fra mødet med Jesus, mens farisæeren Simon ikke gør det – de er jo begge i Jesu nærhed...?

Mon ikke svaret hænger sammen med det forhold, at kvinden gav alt til Jesus, også det mislykkede, mens Simon holdt igen?!

Kvinden gav sine tårer, sin velduftende olie og sin hengivenhed – hun kom med *hele* sit liv – hun afgav kontrol. Parfumen var en vigtig del af hendes eksistensgrundlag, det hun skulle bruge for at gøre sig attraktiv, nok det mest værdifulde hun havde rent økonomisk, en fremtidssikring.

Simon holdt igen. Han var i en slags forhandling. Ligesom når man er til jobsamtale. Der siger man ikke: Mit liv afhænger af jeres firma, det er min eneste redning. Nej, man holder igen og undlader at blotte sig – man skal jo have noget at forhandle med.

Simon vil tjekke Jesus ud; hans interesse i Jesus er intellektuel. Det kan være et fint startpunkt, men Jesus vil os mere end det. Farisæeren Simon nåede aldrig ud over sin nysgerrige forhandlingsposition ind i det personlige forhold til Jesus.

Jesus siger til ham: Jeg kom ind i dit hus, og du gav mig ikke vand til mine fødder, du salvede ikke mit hoved.

Og vi kan næsten høre tankerne inde i Simons hoved: Nej, selvfølgelig gjorde jeg ikke det. Det har man da tjenere til, hvis det endelig skal være. Du forventer da ikke, at jeg skal omfavne dig med passion og drama...

Simon er ikke parat til at behandle Jesus anderledes, end enhver anden gæst. For Simon er Jesus én blandt mange.

For kvinden derimod er Jesus 'den eneste ene' – ikke i romantisk betydning, men som bærende eksistensgrundlag og fremtidshåb.

Hun har det som salmedigteren bag salme 62 i Salmebogen: "Jesus det eneste, helligste reneste, navn, som af menneskelæber er sagt – fylde af herlighed, fylde af kærlighed, fylde af nåde, af sandhed og magt".

Ved at spendere sin kostbare salve på Jesus viser hun sin taknemmelighed, men mere end det: Hun demonstrerer i handling, at Jesus er hendes nye eksistensgrundlag, og at det gudsrige, han forkynder, er det mest værdifulde, hun har. Her finder hun sin fremtid.

Hvor Simon siger: Tal til mit intellekt – siger kvinden: Mød hele min person med nyskabelens ord.

Hun lader Jesus komme tæt på og bevæges af hans kærlighed.

I menneskers øjne var hun skamløs – i Jesu øjne bliver hun 'skam-løs' i en helt ny betydning: Hun løses fra sin skam og rejses op til ny værdighed.

Vi kan i dag spejle os i en, der holdt igen og i en, der gav alt.

Spørgsmålet til os er, hvem af de to vi vil følge.

Amen.